

AFSCHEID NEMEN VAN EEN OVERLEDENE VOLGENS DE ANGLICAANSE KERK

Karen Nwaekwe - Grafkist met bloemen

Bij het sterven

Wanneer iemand op sterven ligt, is het belangrijk dat de Anglicaanse priester bij het sterfbed geroepen wordt om te bidden. Het **Book of Common Prayer (of the Common Worship)** biedt inspiratie en richtlijnen voor gebed en verering van God bij alle gelegenheden, inclusief sterf- en begrafenisrituelen. Die gebeden begeleiden de stervende in het geloof en de hoop op verrijzenis en bieden troost aan de nabestaanden. Als Anglicaanse priester in Brugge zal ik, op verzoek, de zieke zalven en de heilige communie geven.

Na de dood

Tussen het sterven en de begrafenis zijn er **geen specifieke rituelen of tradities**. Echter, in het geval van iemand wiens lichaam repatriëerd moet worden naar zijn thuisland, wordt er meestal een afscheids- of herdenkingsdienst georganiseerd voorafgaand aan de repatriëring. Als het om een Afrikaanse gemeenschap gaat, is er meestal een ceremoniële wake of wake voor het overleden lid. De familie kiest waar en hoe het lichaam wordt opgebaard. Om de begrafenis voor te bereiden, word ik opnieuw ingeschakeld. Soms rechtstreeks door de familie, soms door de uitvaartondernemer. Voor de Anglicaanse kerk maakt het niet uit of het lichaam begraven of gecremeerd wordt. Het is de keuze die iemand maakt voordat hij of zij sterft, of een keuze die de familie namens de overledene maakt. De dienst kan zowel in de kerk, in een uitvaartcentrum of op de begraafplaats plaatsvinden.

Begraven

De begrafenis wordt grondig besproken en voorbereid met de **familie**. Binnen de vaste onderdelen van de uitvaart maken de nabestaanden veel eigen keuzes. Ze kunnen al dan niet kiezen om de uitvaartdienst in combinatie met de eucharistieviering te houden. Daarnaast kunnen ze persoonlijke teksten en toespraken toevoegen die de tijd en herinneringen aan de overledene weerspiegelen. De Anglicaanse eredienst maakt vaak gebruik van **hymnes en koorzang**, zowel live als opgenomen muziek. De familie kan kiezen uit het hele christelijke repertoire. Ik moedig geen wereldlijke of populaire muziek aan. Samen bepalen we de volgorde van de dienst. Daarna maak ik mijn eigen voorbereiding en selectie uit de aangewezen gebeden voor elk deel van de uitvaart. Voor de uitvaartdienst wordt een boekje op maat gedrukt. Zo kunnen mensen meevolgen en meebidden.

Behalve het kruisteken, de zegen en waar mogelijk de heilige communie, heeft een Anglicaanse uitvaart weinig specifieke symbolische handelingen of gebaren. Op het altaar ligt een wit kleed en staan er kaarsen. Ik ontvang de kist met de overledene erin terwijl ik speciale passages uit de Bijbel lees. De kist wordt vooraan in het midden van de kerk geplaatst. Na een welkomstwoord volgen gebeden, eerbetoon, psalmen, bijbellezingen, de preek en afsluitende gebeden. In de preek spreek ik over het leven van de overledene, maar bovenal predik ik het **christelijke leven**, het **geloof in God en het belang ervan voor alle aanwezigen**. Familieleden en kennissen mogen, als ze dat willen, iets zeggen over de overledene. Na de dienst lees ik op de begraafplaats zelf een gebed uit **The Committal** voor, een afscheidsgebed vlak voordat de overledene wordt begraven of gecremeerd. Op dat moment vertrouwen we de overledene toe aan God. Wanneer de kist symbolisch op de grond wordt neergelaten, gooit een familielid voorzichtig een hand vol aarde (zand) op de kist terwijl de priester de zin "**as tot as, stof tot stof**" uitspreekt. Wanneer de begrafenisdienst eindigt in de kerk, wordt ook **The Committal** in de kerk gebeden. Binnen de Anglicaanse kerk is het gebruikelijk om giften te doen in de naam van de overledene. Dat kunnen giften zijn aan de familie van de overledene, liefdadigheid of een donatie aan de kerk. In veel culturen is het een gelegenheid om de nabestaanden te steunen.

Rouwen

Na de begrafenis kiest de familie vaak voor een receptie, waarop de priester soms wordt uitgenodigd. Sommige families kiezen ervoor om een jaar na de begrafenis een speciale **herdenkingsdienst** te houden. Daarnaast kiezen sommigen voor een jaarlijkse herdenking van hun geliefde.

Tijden veranderen

In België is de Anglicaanse gemeenschap relatief klein en internationaal. Dat maakt dat ze hier **'flexibeler'** is dan in sommige andere landen. De Kerk hier is niet te vergelijken met die in Engeland bijvoorbeeld, waar ze de meerderheid en de gevestigde Kerk is. Of in Nigeria, of andere delen van Afrika, waar het ondenkbaar is dat de Kerk iemand begraaft die niet actief het geloof belijdt. Hier is het geloof beperkt tot rituelen op belangrijke momenten in het leven. Daarnaast is het een realiteit dat een Anglicaanse begrafenis hier meer plaatsvindt in het uitvaartcentrum of het crematorium dan in de kerk.

**De Anglicaanse Kerk of Kerk van Engeland scheidde zich in de 16de eeuw af van de Rooms-Katholieke Kerk en verspreidde zich over de hele wereld. Ze verenigt aspecten van de Katholieke Kerk met elementen van de hervormde of Protestantse Kerk. Het Anglicanisme kent verschillende stromingen zoals de Hogere Kerk (High Church) en de Lagere Kerk (Low Church). De Anglicaanse Kerk is structureel georganiseerd in provincies, bisdommen, dekenaten en parochies, met primaten of aartsbisschoppen, bisschoppen en priesters. Zij die gedoopt zijn in de Anglicaanse Kerk en alle gelovigen in Christus vinden na de dood de eeuwige rust bij God.*

**Deze tekst kwam tot stand met dank aan het project 'Tijd voor afscheid' | Een project van Dienst Diversiteit en de Erfgoedcel van de Stad Brugge, FMDO, Vormingplus regio Brugge, Stedelijke Academie Brugge en huisvandeMens.*

INZENDER

Vader Augustine
The English Church in Ostend and Bruges

LOCATIE

Keersstraat 1
8000 Brugge

THEMA

Feesten, rituelen en sociale gebruiken

TREFWOORD

#ritueel #levensbeschouwelijk gebruik #religie